

TAITO VARSINAIS-SUOMI

KÄSIYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN
OPETUSSUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1. KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN TIEDOT	3
2. JOHDANTO	4
3. TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET	4
3.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä	
3.2 Oppilaitoksen toiminta-ajatus	5
3.3 Arvoperusta	
3.4 Oppimiskäsitys	6
4. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	6
4.1 Oppimisympäristö	
4.2 Toimintakulttuuri	7
5. KÄSITYÖN OPETUKSEN TEHTÄVÄT JA YLEISET TAVOITTEET	7
6. OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE SEKÄ OPINTOKOKONAISUUDET	8
6.1 Opintojen laajuus	
6.2 Opintojen rakenne	
6.3 Opintokokonaisuudet käsityön yhteisissä opinnoissa	
6.3.1 Tavoitteet ja arvioinnin kohteet	9
6.3.2 Keskeiset sisällöt	10
6.4 Opintokokonaisuudet käsityön teemaopinnoissa	12
6.4.1 Tavoitteet ja arvioinnin kohteet	
6.4.2 Keskeiset sisällöt	13
6.5 Aikuisten käsityön opetus	15
6.6 Työtavat käsityön opetuksessa	
6.7 Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa	
7. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	16
8. OPPIMISEN ARVIOINTI	16
8.1 Arvioinnin tehtävä	
8.2 Arviointi opintojen aikana	
8.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	17
8.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	
9. OPPILAAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET	18
10. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA	19
11. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN	19

LIITTEET

1. Tasa-arvosuunnitelma
2. Yhdenvertaisuussuunnitelma
3. Esimerkki vuosittaisista opinto- / ilmiöjaksoista
4. Kaavio opetuksen toteuttamisesta
5. Käsiyö taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tekniikoiden sisältöjä

1 KOULUTUKSENJÄRJESTÄJÄN TIEDOT

Toiminimi:	VARSINAIS-SUOMEN KÄSI- JA TAIDETEOLLISUUS RY Markkinointinimi Taito Varsinais-Suomi, yhdistyksen nimenmuutosprosessi käynnissä huhtikuussa 2018, nimi muuttuu 2018 vuoden aikana Taito Varsinais-Suomi Ry	
Osoite:	Vanha Suurtori 3, 20500 Turku	
Puhelin:	040 849 9641	
E-mail:	toimisto@taitovarsinaissuomi.fi	
www:	www.taitovarsinaissuomi.fi	
Perustaminen:	v. 1907	
Y-tunnus	0249703-0	
Yhdistysrekisteri	55.366 (merkitty rekisteriin 30.06.1950)	
Kaupparekisteri		
Nimihistoria	Varsinais-Suomen kotiteollisuusyhdistys ry (30.06.1950-18.05.1992) Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry (18.5.1992-)	
Toimiala:	Yhdistys harjoittaa käsi- ja taideteollisuuden neuvonta- ja koulutustoimintaa sekä käsi- ja taideteollisuustuotteiden välitystoimintaa	
Toiminta-alue:	Varsinais-Suomen maakunta	
Kotipaikka:	Turun kaupunki	
Toiminnan tarkoitus:	Yhdistyksen tarkoituksena on toimia alueellaan käsi- ja taideteollisuuden sekä käsityön taidon ja tiedon kaikinpuoliseksi edistämiseksi (Säännöt §2)	
Toimielimet:	Yhdistyksen kokous sekä hallitus	
Nimen kirjoittaminen:	Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai toiminnanjohtaja, kaksi yhdessä.	
Toimipaikat:	Taitokeskus Turku, Taito Shop Turku, Lasten käsityökoulu ja toimisto, Turku Käsityökeskus, Raisio Käsityökeskus, Laitila Käsityökeskus, Salo Käsityökeskus, Perniö	Vanha Suurtori 3, 20500 TURKU Hulvelankatu 35, 21200 Raisio Sairaalantie 6, 23800 Laitila Rummunlyöjänkatu 2, 24100 Salo Lupajantie 2, 25500 Perniö

KÄSITYÖKOULUN PERUSTIEDOT

Koulun nimi	TURUN TAITO-KÄSITYÖKOULU	LAITILAN TAITO-KÄSITYÖKOULU
Osoite:	Yliopistonkatu 24 C 49, 20100 Turku	Sairaalantie 6, 23800 Laitila
Puhelin:	040 849 9642	040 849 9643
E-mail:	juselius@taitovarsinaissuomi.fi	laitila@taitovarsinaissuomi.fi
www:	www.taitovarsinaissuomi.fi	
Perustaminen:	Toiminta käynnistyi Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuuden ylläpitämänä käsityökoulutoimintana Turussa v.1992. Laitilan kaupunki / koulutuslaitos hyväksyi 21.1.1993 ja Turun kaupunki / kulttuurilautakunta hyväksyi 25.11.1993 Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry:n laatiman käsityön taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman sekä Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry:n opetuksen järjestäjäksi. Laitilassa opetus järjestetään yhteistyössä Laitilan nuorisoverstaan kanssa.	
Toiminnan tarkoitus:	Käsityön taiteen perusopetus; yleinen oppimäärä	
Toimielimet:	Yhdistyksen hallitus	
Nimen kirjoittaminen:	Nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai toiminnanjohtaja, kaksi yhdessä.	
Logotyyppi:		

2 JOHDANTO

Taito Varsinais-Suomen toiminta tarjoaa matalan kynnyksen kohtaamisia käsitöistä kiinnostuneille ihmisille ja yhteisöille Varsinais-Suomen alueella. Toiminta on avointa kaikille ja painottuu käsityökulttuurin vahvistamiseen taitona ja kulttuurina. Koulutus- ja neuvontatoiminnan tavoitteena on mahdollistaa kädentaitojen oppiminen elämän eri vaiheissa.

Käsityön taiteen perusopetuksen opetuksessa panostetaan lasten ja nuorten elinikäiseen oppimiseen. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun harrastamiseen. Käsityökoulutoiminta tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden opiskella taidetta pitkäjänteisesti, omien kiinnostusten kohteiden suuntaisesti. Taiteen perusopetuksessa opetus kehittää osaamista ja valmiuksia monipuolisesti ja vahvistaa oppilaiden identiteetin muodostumista. Lapsia ja nuoria kannustetaan omaehtoiseen ilmaisuun ja luovaan tekemiseen.

3 TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

3.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen: arkkitehtuuri, kuvataide, käsityö, mediataiteet, musiikki, sanataide, sirkustaide, tanssi, teatteritaide, opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

3.2 Oppilaitoksen toiminta-ajatus

Taito Varsinais-Suomi ry (Nimi aiemmin Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry. Nimenvaihtoprosessi käynnissä, nimi hyväksyttävänä patentti- ja rekisterihallituksessa sääntömääräisen kevätkokouksen 21.3.2018 jälkeen.) on Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry:n jäsenjärjestö. Taitojärjestön muodostavat Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry ja 18 alueellista taitoyhdistystä.

Yhdistys on 110-vuotias ja sen toiminta-ajatuksena on suomalaisen käsityökulttuurin edistäminen taitona ja elinkeinona. Toiminta-ajatus pohjautuu järjestön toiminta-ajatukseseen. Tarkoituksena on tuottaa hyvää oloa, käsityöelämyksiä ja kädentaitojen osaamista elämän eri vaiheissa oleville eri ikäisille ihmisille. Yhdistyksen järjestämän käsityökoulutoiminnan päämääränä on tuottaa hyvinvointia ja rakentaa kestävää tulevaisuutta käsityökulttuurin keinoin huomioiden paikallinen kulttuuriperintö ja -ympäristö. Yhdistyksen toimintaympäristönä on koko Varsinais-Suomi.

Taito Varsinais-Suomi ry toteuttaa käsityön taiteen perusopetuksen opetusta toiminta-alueellaan Varsinais-Suomen maakunnassa. Taiteen perusopetuksen koulutusta on annettu Turussa vuodesta 1992 ja Laitilassa vuodesta 1993. Laitilassa opetusta on järjestetty yhteistyössä Vakka-Opiston ja Laitilan Nuorisoverstaan kanssa.

Opetussuunnitelma toimii suunnittelun pohjana, eikä sisällä yksityiskohtaisia opetuksen toteuttamishjeita. Vuosittainen työsuunnitelma laaditaan opetussuunnitelman pohjalta lapsille ja nuorille ja aikuisille.

Opettajat, huoltajat ja oppilaat ovat mukana opetussuunnitelmatyössä ja voivat vaikuttaa vuosittaisen työsuunnitelman sisältöön.

3.3 Arvoperusta

Opetussuunnitelma pohjautuu arvoperustaan, jonka mukaan käsityön taiteenopetus perustuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta.

Taitojärjestön toimintaa ohjaavat arvot toteutuvat myös taiteen perusopetuksessa. Arvot ovat luovuus, taito, yrittäjäys ja kestävä kehitys. Eettisyys, esteettisyys ja ekologia ohjaavat kaikkea toimintaamme.

Jokainen ihminen on ainukertainen, arvokas yksilö ja yhteisön jäsen, joka toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten ja ympäristön kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Opetus tukee ihmisenä kasvamista, ajattelun taitoja luovuutta kehittäen. Opetus tuottaa hyvää oloa, käsityöelämyksiä ja kädentaitojen osaamista elämän eri vaiheissa luoden pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. Oppilas on aktiivinen toimija, joka oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden mukaisesti. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehoisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia.

3.4 Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Oppiminen on kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.

Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan.

4 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

Varsinais-Suomen Taito-käsityökoulu järjestetään Laitilassa yhteistyössä Vakka-Opiston kanssa sekä Turussa yhdistyksen toimiessa opetuksen järjestäjänä. Yhdistyksen hallitus ohjaa yhdistyksen toimintaa, toiminnanjohtaja toimii käsityökoulun rehtorina. Taloushallinto on osana Taito Varsinais-Suomi ry:n taloushallintoa.

4.1 Oppimisympäristö

Opiskelu tapahtuu käsityökoulun / oppilaitoksen tilojen lisäksi perinteisen opiskeluympäristön ulkopuolella, yhdessä muiden toimijoiden kanssa, luonnossa, kotona, kulttuuritapahtumissa ja virtuaalisessa ympäristössä.

Paikallinen kulttuuri ja fyysinen ympäristö otetaan huomioon opetuksen toteuttamisessa.

Oppimisympäristö on fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallinen paikka. Oppiminen tapahtuu avoimessa ja myönteisessä ilmapiirissä, joka innostaa ja rohkaisee oppilaita kehittämään osaamistaan. Turvallinen ympäristö tarjoaa jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin.

Oppilaiden yksilölliset tarpeet, ikä, taidot ja kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon oppimisympäristön ja -tilan järjestämisessä ja suunnittelussa sekä opetuksessa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen.

Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden käsityön taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet esim. lähiseudun museot, käsityöläiset ja muu paikallinen toimintaympäristö. Erilaisia yhteistyöhankkeita muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa pyritään järjestämään osana opintoja, jotta sosiaalinen ja yhteiskunnallinen näkökulma tulee osaksi opintoja.

4.2 Toimintakulttuuri

Varsinais-Suomi on suomalaisen kulttuurin vanha kohtauspaikka. Yhdistys on yli satavuotias ja käsityön opettamisen perinne on pitkä. Varsinais-Suomen alueella toimivat käsityökeskukset ovat eri ikäisten ihmisten kohtaus- ja käsityön tekemisen paikkoja. Toimimme yhdessä käsityöläisten ja elinkeinonharjoittajien kanssa, järjestämme näyttelyitä ja olemme mukana messuilla ja tapahtumissa. Yhteistyö ja yhteiset kampanjat Taitoliiton ja muiden Taito-yhdistysten kanssa luovat hyvän toimintakulttuurin perustan. Taiteen perusopetuksen puolella hyödynnetään koko järjestön vahvaa taiteen perusopetuksen osaamista.

Kaiken toiminnan lähtökohtana on luoda oppimista edistävä, yksilöä kunnioittava ja kestävää hyvinvointia edistävä toimintakulttuuri. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa ja kulttuurinen monimuotoisuus. Paikallisuus, perinteet ja toimiminen nykyhetkessä ovat osa toimintakulttuuriamme.

Kohtaamme yksilön aidosti yhteisön jäsenenä, kaikki otetaan mukaan toimintaan. Ilmapiiri on avoin, välittävä ja kannustava, hyväksymme myös oppimisen epäonnistumisten kautta. Oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

5 KÄSITYÖN OPETUKSEN TEHTÄVÄT JA YLEISET TAVOITTEET

Käsityön yleisen oppimäärän tehtävänä on tarjota oppilaalle kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opinnot luovat edellytyksiä oppilaan myönteiselle suhteelle käsityölliseen tekemiseen sekä tukevat hänen kasvuaan ja itsetuntemustaan. Opetuksella tuetaan oppilasta oman ilmaisun, ongelmanratkaisun ja tekemisen tavan etsimisessä. Kokemusmaailmaan kiinnittyvällä, tutkimaan kannustavalla ja elämyksellisellä lähestymistavalla kehitetään oppilaan käsityötaitoja. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön kokeilun, tekemisen ilon ja keksimisen avulla.

Oppilaiden kulttuurista ja yhteiskunnallista osallisuutta tuetaan ohjaamalla heitä pohtimaan käsillä tekemisen ja käsityöläisyyden merkityksiä ja tutustumaan paikalliskulttuuriin. Opinnot kannustavat havainnoimaan ympäristöä ja kulttuurin moninaisuutta sekä innostavat soveltamaan havaintoja omassa työskentelyssä. Opintojen edetessä oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesti, esteettisesti ja eettisesti näkökulmasta. Oppilaita kannustetaan arvostamaan omaa ja toisten käsityötä. Opinnot luovat perustaa käsityöharrastukselle, joka asettuu osaksi elävää käsityökulttuuria ja taiteiden kenttää.

Opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta näkemään käsityö monitieteisenä ilmiönä. Oppilasta innostetaan tarkastelemaan käsityön, taiteiden ja tieteiden yhteyksiä sekä löytämään niistä uusia oivalluksia. Oppilasta kannustetaan ideoimaan ja rakentamaan uutta. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta käsityön, kulttuurin ja muotoilun elinikäiseen harrastamiseen

6 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE SEKÄ OPINTOKOKONAISUUDET

6.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän käsityön opetuksen laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta **yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia**. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Aikuisten käsityökoulutuksen opintojen järjestämisestä, laajuudesta ja rakenteesta päättää koulutuksen järjestäjä.

Yleisen oppimäärän opintoihin ilmoittaudutaan alakouluiässä. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän suorittaminen kestää 5 vuotta. (Liite 4. Kaavio opetuksen toteuttamisesta.)

Tavoitteiden mukainen osaaminen rakentuu henkilökohtaisesti kontaktiopetuksen lisäksi omaehtoisena oppimisena kaikkialla oppilaan omassa toimintaympäristössä.

Opetusta annetaan pääsääntöisesti kolme oppituntia kerran viikossa. Lukukausi on hieman lyhyempi kuin peruskoulun lukukausi.

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

6.2 Opintojen rakenne

Yleisen oppimäärän **yhteisten opintojen** tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Yleisissä opinnoissa innostutaan kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Yhteisissä opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen huomioiden oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Teemaopinnoissa hyödynnetään lisäksi paikallisia resursseja, ajankohtaisia ilmiöitä sekä paikallista kulttuuria. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen opintokokonaisuuksia.

6.3 Opintokokonaisuudet käsityön yhteisissä opinnoissa

Yleisen oppimäärän **opintokokonaisuudet ovat Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristö, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt**. Opinnot muodostuvat yksilöllisesti oppilaan suorittamien opintojaksojen mukaan. Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista. Opintokokonaisuuksien laajuudet vaihtelevat 25-150 oh. Käsityön yleiset opinnot muodostuvat 8-12 opintokokonaisuudesta. Opintokokonaisuuksien pituudet vaihtelevat 25-50 h ja muodostuvat 2-3 jaksosta.

Opintokokonaisuudet voivat rakentua kerralla tai useammassa osassa tai lomittain toisen opintokokonaisuuden kanssa.

Käsityön yhteisten opintojen tarkoituksena on hankkia käsityön perustaidot. Opintojen tavoitteena on innostaa oppilasta kehittämään käsityön tekemisessä, suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia taitoja. Opinnoissa tutustutaan käsityöhön, teknologiaan ja muotoiluun sekä tarkastellaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä. Opetellaan toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja ja omaan työhön keskittymistä.

Yleisen oppimäärän yhteiset opintokokonaisuudet, sisältöalueet ja laskennalliset laajuudet

PUKEUTUMINEN 90 oh	ESINE- JA TEKSTIILI YMPÄRISTÖT 150 oh	PALVELU YMPÄ- RISTÖT 30 oh	RAKENNETUT JA LUON- NONYMPÄRISTÖT 30 oh
Identiteettien muo- dostuminen Yhteisöön kuuluminen Vaatetusteknologia Muoti-ilmiöt Fysiologia Eri kulttuurit +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	Asuminen Toiminnallisuus Teknologia Muotoilu Muoti-ilmiöt Eri kulttuurit +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	Hyvinvointi Kokemuksellisuus Asiakaslähtöisyys Yrittäjyys +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	Osallisuus Yhteisöllisyys Hyvinvointi Viihtyminen +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys

6.3.1 Tavoitteet ja arvioinnin kohteet

Käsityön taiteen perusopetuksen yhteisten opintojen tavoitealueiden jäsennetyt tavoitteet ovat:

Taidot ja muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

- tukea ja rohkaista oppilasta kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
- kannustaa oppilasta havainnoimaan arjen elinympäristöstään nousevia tarpeita
- herättää oppilaan innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen
- rohkaista oppilasta materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
- ohjata oppilasta ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen
- ohjata oppilasta välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Opetuksen tavoitteena on

- innostaa oppilasta aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi
- tuoda näkyväksi oppilaiden ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista
- rohkaista oppilasta pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsityössä
- auttaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
- auttaa oppilasta ymmärtämään käsityörytityyden traditiota.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
- kannustaa oppilasta pohtimaan toimintaansa kestävän kehityksen näkökulmasta
- innostaa oppilasta kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun.

6.3.2 Keskeiset sisällöt

Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluva toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osia alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaateusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN YHTEISET OPINTOKOKONAISUUDET

	Taidot ja muotoilu	Yhteiskunta ja kulttuuri	Tiede ja teknologia
Pukeutuminen - identiteetin muotoutuminen - yhteisöön kuuluminen - muoti-ilmiot - fysiologia - kulttuurit Laskennallinen laajuus 90 oh	Y1 Pukeutuminen taitona ja muotoiluna -opintokokonaisuus Tutustutaan pukeutumiseen ja tutkitaan materiaaleja ja valmistustekniikoita. Opetellaan työkalujen ja materiaalien monipuolista käyttöä. Harjoitellaan omien tavoitteiden asettelu käsityöprosessissa.	Y2 Pukeutuminen kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä -opintokokonaisuus Tutkitaan, kokeillaan ja valmistetaan eri kulttuurien käsitöitä ja haetaan kulttuurista innoitusta muoti-ilmiöistä.	Y3 Pukeutuminen tieteen ja teknologian näkökulmasta -opintokokonaisuus Ohjataan oppilasta hahmottamaan käsityötä, taitteita ja tieteitä yhdistäviä ilmiöitä materiaalien ja tekniikoiden kautta. Pohditaan pukeutumista kestävä kehityksen kautta.
Esine- ja tekstiiliympäristöt - esine, tekstiili - asuminen - toiminnallisuus - teknologia - muotoilu - muoti-ilmiot - eri kulttuurit Laskennallinen laajuus 150 oh	Y4 Tuote- ja tekstiilisuunnittelu ja valmistus taitona ja muotoiluna -opintokokonaisuus Tutustutaan tuotesuunnitteluun ja valmistukseen. Opetellaan tekniikoiden ja materiaalien monipuolista ja turvallista käyttöä. Harjoitellaan omien tavoitteiden asettelua käsityöprosessissa.	Y5 Tuotesuunnittelu ja valmistus kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä -opintokokonaisuus Tutkitaan, kokeillaan ja valmistetaan eri kulttuurien innoittamia esineitä ja tekstiilejä ja tutustutaan kulttuuriperintöön ja ajan trendeihin.	Y6 Tuotesuunnittelu ja valmistus tieteen näkökulmasta -opintokokonaisuus Kartutetaan oppilaan tietoja ja kokemusta tutkimalla, kokeilemalla ja havainnoimalla erilaisia tekniikoita, materiaaleja ja työvälineitä. Pohditaan toimintaa kestävä kehityksen kautta.
Palveluympäristöt -yrittäjyys -asiakaslähtöisyys -kokemuksellisuus -hyvinvointi Laskennallinen laajuus 30 oh	Y7 Palveluympäristöt taitona ja muotoiluna -opintokokonaisuus Tutustutaan asiakaslähtöisyyteen. Havainnoidaan ympäristön tarpeita ja valmistetaan toisille käsityötuotteita tai -palveluita.	Y8 Palveluympäristöt yhteiskunnallisena ja kulttuurisena ilmiönä -opintokokonaisuus Suunnitellaan ja toteutetaan sekä osallistutaan yksin tai ryhmässä tuotteen tuottamiseen asiakasryhmälle.	Y9 Palveluympäristöt tieteen ja teknologian näkökulmasta -opintokokonaisuus Tutustutaan teknologiaa ja hyödynnetään verkkoympäristöjä. Pohditaan palveluympäristöjä markkinoinnin ja yrittäjyyden näkökulmasta.
Rakennetut ja luonnonympäristöt -osallisuus -yhteisöllisyys -hyvinvointi -viihtyvyys Laskennallinen laajuus 30 oh	Y10 Taidot ja muotoilu rakennetussa- ja luontoympäristössä -opintokokonaisuus Tutustutaan ympäristö- ja tilasuunnitteluun. Harjoitellaan monimateriaalista käsityötä valitulla teemalla.	Y11 Yhteiskunta ja kulttuuri rakennetussa- ja luontoympäristössä -opintokokonaisuus Havainnoidaan ja tutkitaan ympäristön arkkitehtuuria. Osallistutaan käsityön keinoin oman ympäristön suunnitteluun ja rakentamiseen.	Y12 Tiede rakennetussa ja luontoympäristössä -opintokokonaisuus Tutustutaan erilaisiin luontoympäristöihin, rakentamisen materiaaleihin ja teknologiaan ja työkaluihin. Ohjataan oppilasta vaikuttamaan ympäristöön käsityöllisin keinoin.

6.4 Opintokokonaisuudet käsityön teemaopintoissa

Käsityön teemaopintojen tarkoituksena on oppilaan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet, paikalliset resurssit, ajankohtaiset ilmiöt sekä paikallisuus. Opintokokonaisuuksien laajuudet vaihtelevat 20-50 oh. Teemaopinnot muodostuvat 4-6 opintokokonaisuudesta. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia ja oppilaan opinnot muodostuvat yksilöllisesti suoritetuista opintokokonaisuuksista. Oppilaan tulee suorittaa sisältöjä jokaisesta opintokokonaisuudesta kuitenkin vähintään 20 tuntia. Opintokokonaisuudet rakentuvat sisältöalueista sekä vuositasolla suunniteltavista opintojaksoista.

Teemaopintojen opintokokonaisuudet ja sisältöalueet

PUKEUTUMINEN 60 oh	ESINE- JA TEKSTIILI -YMPÄRISTÖT 100 oh	PALVELU YMPÄ- RISTÖT 20 oh	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄRIS- TÖT 20 oh
Identiteettien muo- dostuminen Yhteisöön kuuluminen Vaatetusteknologia Muoti-ilmiöt Fysiologia Eri kulttuurit +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	Asuminen Toiminnallisuus Teknologia Muotoilu Muoti-ilmiöt Eri kulttuurit +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	Hyvinvointi Kokemuksellisuus Asiakaslähtöisyys Yrittäjyys +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys	Osallisuus Yhteisöllisyys Hyvinvointi Viihtyminen +3E Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys

6.4.1 Tavoitteet ja arvioinnin kohteet

Käsityön taiteen perusopetuksen teemaopintojen tavoitealueiden jäsenneetyt tavoitteet ovat:

Taidot ja muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata ja tukea oppilasta syventämään kädentaitojaan
- rohkaista oppilasta syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
- kannustaa oppilasta havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
- vahvistaa oppilaan omaa ilmaisua uusilla taidoilla
- kehittää oppilaan kykyä hallita käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, -järjestystä ja -menetelmiä omassa työskentelyssään.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta syventämään käsityökulttuurin tuntemusta ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
- ohjata oppilasta pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun ja elinkaareen sekä ympäristöön
- kannustaa oppilasta osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön kehittämiseen
- ohjata oppilasta ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
- auttaa oppilasta tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa
- kannustaa oppilasta tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityörittäjyyteen.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta ymmärtämään käsityötä monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
- kannustaa oppilasta hyödyntämään kestäväen kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
- innostaa oppilaita yhteisölliseen kekseliäisyyteen
- rohkaista oppilasta visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätöntä näkyväksi käsityöksi.

6.4.2 Keskeiset sisällöt

Käsityön teemaopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaateusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja rittäjyyden näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN TEEMAOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

	Taidot ja muotoilu	Yhteiskunta ja kulttuuri	Tiede ja teknologia
Pukeutuminen - identiteetin muotoutuminen - yhteisöön kuuluminen - muoti-ilmiöt - fysiologia - kulttuurit Laskennallinen laajuus 50-100 oh	T1 Pukeutuminen taitona ja muotoiluna -opetuskokonaisuudessa tutustutaan pukeutumiseen. Tutkitaan materiaaleja ja valmistustekniikoita. Syvennetään osaamista ja valmistustekniikoiden ja materiaalien hallintaa. Kehitetään käsityöprosessin hallintaa omassa työskentelyssä.	T2 Pukeutuminen kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä opintokokonaisuudessa tutkitaan, kokeillaan ja valmistetaan eri kulttuurien käsitöitä ja haetaan vaikutteita muoti-ilmiöistä.	T3 Pukeutuminen tieteen ja teknologian näkökulmasta -opintokokonaisuudessa kartutetaan oppilaan tietoja ja kokemusta tutkimalla, kokeilemalla ja havainnoimalla erilaisia tekniikoita, materiaaleja, työvälineitä ja teknologiaa sekä ymmärretään kiertotalouden merkityksiä.
Esine- ja tekstiiliympäristöt - esine, tekstiili - asuminen - toiminnallisuus - teknologia - muotoilu - muoti-ilmiöt - eri kulttuurit Laskennallinen laajuus 50-100 oh	T4 Tuote- ja tekstiilisuunnittelu ja valmistus taitona ja muotoiluna -opintokokonaisuudessa tutustutaan tuotesuunnitteluun ja valmistukseen. Syvennetään osaamista tekniikoiden ja materiaalien käytössä. Vahvistetaan käsityöprosessin ymmärtämistä.	T5 Tuotesuunnittelu ja valmistus kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä – opintokokonaisuudessa tutkitaan, kokeillaan ja valmistetaan eri kulttuurien innovoittamia esineitä ja tekstiilejä sekä opitaan arvostamaan muiden ihmisryhmien käsitöitä sekä tutustutaan ajan trendeihin.	T6 Tuotesuunnittelu ja valmistus tieteen näkökulmasta -opintokokonaisuudessa kartutetaan oppilaan tietoja ja kokemusta tutkimalla, kokeilemalla ja havainnoimalla erilaisia tekniikoita, materiaaleja ja työvälineitä ja ymmärretään kiertotalouden merkitys.
Palveluympäristöt -yrittäjyys -asiakaslähtöisyys -kokemuksellisuus -hyvinvointi Laskennallinen laajuus 20-50 oh	T7 Palveluympäristöt taitona ja muotoiluna –opintokokonaisuudessa tutustutaan asiakaslähtöisyyteen valmistamalla toisille käsityötuotteita tai -palveluita.	T8 Palveluympäristöt yhteiskunnallisena ja kulttuurisena ilmiönä opintokokonaisuudessa suunnitellaan ja toteutetaan sekä osallistutaan yksin tai ryhmässä tuotteen tuottamiseen asiakasryhmälle.	T9 Palveluympäristöt tieteen ja teknologian näkökulmasta - opintokokonaisuudessa tutustutaan ja hyödynnetään teknologiaa markkinoinnin ja yrittäjyyden näkökulmasta käsityöalalla.
Rakennetut ja luonnonympäristöt -osallisuus -yhteisöllisyys -hyvinvointi -viihtyvyys Laskennallinen laajuus 20-50 oh	T10 Taidot ja muotoilu rakennetussa- ja luontoympäristössä –opintokokonaisuudessa tutustutaan ympäristö- ja tilasuunnitteluun. Syvennetään ja harjoitellaan monimateriaalista käsityötä ja oppilaan omaa ilmaisua valitun teeman mukaan.	T11 Yhteiskunta ja kulttuuri rakennetussa- ja luontoympäristössä opintokokonaisuudessa havainnoidaan ja tutkitaan ympäristön arkkitehtuuria. Käsi-työllä osallistutaan oman ympäristön suunnitteluun ja rakentamiseen.	T12 Tiede rakennetussa ja luontoympäristössä -opintokokonaisuudessa tutustutaan erilaisiin luontoympäristöihin, rakentamisen materiaaleihin, arkkitehtuurin käsitteisiin ja rakentamiseen. Innostetaan oppilaita valmistamaan yhteisöllisiä käsityötaiteen teoksia. Tutkitaan katu-, tila-, ympäristö- ja yhteisötaidetta.

6.5 Aikuisten käsityön opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityön yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Käsityön aikuisten opetuksen tavoitteena on oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnistelemisen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Tavoitteena on, että aikuinen oppija voi syventää opintojaan itseä kiinnostaviin sisältöihin. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja. Opinnot antavat valmiuksia opitun hyödyntämissä omassa työssä, harrastuksissa, elinikäisessä oppimisessa tai yritystoiminnassa.

6.6 Työtavat käsityön opetuksessa

Käsityölle on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiselle, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle perustuva toiminta. Se ilmenee niin opiskelijan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestäväen kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

6.7 Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisilla menetelmin. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Käsityön yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Oppilalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppilas saa jatkuvaa sanallista palautetta opinnoistaan. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan, jossa on sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia.

7 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppilaalle laaditaan tarvittaessa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaitoksen edustajan, oppilaan ja huoltajan kanssa. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Tarvittavat tukitoimet opetuksen toteuttamiseksi mietitään erikseen. Mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää annetaan tietoa huoltajille.

8 OPPIMISEN ARVIOINTI

8.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

8.2 Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon näissä opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin, periaatteisiin ja käytäntöihin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan päättämällä tavalla.

Yleisen oppimäärän opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenaloittain: käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

8.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluetuttavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

8.4 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
 - kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman

- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

9 OPPILAAXI OTTAMISEN PERIAATTEET

Taito-käsityökoulun perusopetukseen ilmoittaudutaan kouluikäisenä alkavien ryhmään. Varsinainen haku-aika on touko-elokuussa, mutta oppilaaksi voi ilmoittautua jatkuvasti. Opintojen edessä ilmoittaudutaan jatkavien ryhmään. Oppilaaksi ilmoittautuneet otetaan mahdollisuuksien mukaan oppilaaksi opetusjaksojen vaihtuessa olemassa oleviin ryhmiin tai pyritään vastaamaan kysyntään lisäryhmillä.

Oppilaaksi ilmoittaudutaan täyttämällä lomake, joka palautetaan koulutuksen järjestäjälle. Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Yhdistys vahvistaa lukukausimaksun määrän vuosittain. Materiaalimaksut täsmentyvät opetussuunnitelmassa määriteltyjen opintokokonaisuuksien edellyttäminen materiaalien mukaan lukuvuosittain.

Opetusryhmät muodostetaan pääasiassa ikäryhmittäin. Tällä toimintamallilla voidaan huomioida oppilaiden kiinnostuksen kohteita. Alkavien ryhmässä on korkeintaan 10 oppilasta, teemaopintoja suoritettaessa tai aikuisten ryhmässä voi olla enintään 12 oppilasta. Opetusryhmiä yhdistetään, jos oppilasmäärä laskee alle kuuden oppilaan kesken lukuvuotta. Muutoksesta tiedotetaan ja tarvittaessa neuvotellaan asianosaisten kanssa.

Taito-käsityökoulu järjestetään Laitilassa yhteistyönä Vakkaopiston kanssa ja ilmoittautuminen tapahtuu opiston järjestelmän kautta. Laitilassa opisto vahvistaa lukukausimaksun määrän vuosittain.

Syy käsityöopintoihin hakeutumiseen voi olla moninainen, motoristen taitojen kehittäminen, tekemisen tavan oppiminen tai painottua kokeilemiseen, oivaltamiseen ja luovuuteen. Käsityön tavoitteet mahdollistavat osaamisen kartuttamisen niin omassa elämässä kuin työelämässä välttämättöminä taitoina, muotoiluna ja kulttuurina kuin tieteenä, teknologiana ja taiteena. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta ja opintojen hyväksilukemisesta kerrotaan tässä opetussuunnitelmassa aiemmin.

10 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Opetussuunnitelman työskentelyvaiheessa tehtiin kysely taiteen perusopetuksen ryhmissä oleville lapsille ja vanhemmille. Vanhempien vastauksissa painottui uuden taidon oppiminen, luovuus ja perinne. Hyvä, rauhallinen ja kannustava ilmapiiri, sekä opetuksen yksilöllisyys saivat kiitosta.

Taito käsityökoulun henkilökunta tekee yhteistyötä vanhempien kanssa.

Yhteistyön edellytykset ja yhteistyö oppilaiden ja heidän vanhempien kanssa muuttuu ja kehittyy jatkuvasti. Yhteistyön lähtökohdaksi on luottamus, tasavertaisuus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyössä hyödynnetään kotisivuja, tiedotteita, sosiaalista mediaa ja kahdenkeskisiä keskusteluja ja palautelomakkeita. Tulevaisuudessa on tarkoitus ottaa Pedanet käyttöön mikä helpottaa tiedonkulkua ja opintojen seuranta. Taito-käsityökoulun kuvia julkaistaan myös yhdistyksen Facebook ja Instagram sivuilla.

Huoltajat ovat tervetulleita mukaan oppitunneille. Kevätkauden lopulla huoltajat kutsutaan käsityökoululaisten keväänäyttelyyn. Lukuvuoteen ja opintoihin liittyy lisäksi perheille yhteisen osallistumisen mahdollisuuksia tapahtumissa ja näyttelyissä. Luottamuksellinen yhteistyö oppilaiden ja heidän vanhempiensa kanssa takaa osaltaan oppilaille turvallista kasvua ja oppimista.

11 TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Toimintakulttuuria kehitetään jatkuvalla pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämällä. Oppilaitoksen johtamista, opetuksen arkikäytänteiden organisointia, suunnittelua, toteuttamista ja arviointia kehitetään ja tarkastetaan säännöllisesti. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Taito-käsityökoulua kehitetään oppilailta, huoltajilta ja opettajilta saadun palautteen avulla.

Koulutuksen arviointi ja kehittäminen sekä toiminnan ulkopuoliseen arviointiin osallistuminen ovat kansallisen lainsäädännön velvoitteita (laki 633/1998, muutettu lailla 1301/2013).

Taito-käsityökoulu toimii Taito Varsinais-Suomen tuottamana. Taito Varsinais-Suomi järjestää vastaaville neuvojilleen sisäisiä koulutuspäiviä, neuvojenpäivää vuoden aikana. Neuvojenpäivään osallistuvat myös Taito-käsityökoulun opettajat. Neuvojat toimivat osana toimenkuvaansa taiteen perusopettajina.

Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry eli Taitojärjestö kokoaa yhteen 18 alueellista Taitoyhdistystä. Liitto on osana tehtäväänsä merkittävä kansallinen ja globaali toimija tuottaen ja jakaen sisältöjä ja uudistuksia. Taitojärjestöllä on yhteinen materiaalipankki taiteen perusopetuksen opettajille ja järjestö kouluttaa yhdistysten taiteen perusopetukseen osallistuvaa henkilökuntaa yhteisillä koulutuspäivillä.

LIITE 1.

Taito Varsinais-Suomen Taito käsityökoulun tasa-arvosuunnitelma 2018–2021

1. Tasa-arvosuunnitelman tarkoitus ja tasa-arvoon liittyvä lainsäädäntö

Tasa-arvolaki velvoittaa edistämään sukupuolten tasa-arvoa koulutuksessa. Taito Varsinais-Suomen Taito käsityökoulu on tehnyt 2018 tasa-arvosuunnitelman, joka sisältää selvityksen oppilaitoksen tämänhetkisestä tasa-arvotilanteesta ja tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi. Tasa-arvosuunnitelmaa tarkistetaan kolmen vuoden välein ja sen avulla määritellään toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi.

Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. **Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986** sisältää kolmenlaisia säännöksiä: tasa-arvon edistämissäännökset, syrjinnän kiellot sekä oikeussuojaa ja valvontaa koskevat säännökset.

Tasa-arvon edistämissäännökset koskevat viranomaisten, koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen sekä työnantajien velvollisuutta edistää tasa-arvoa. Viranomaisten tulee arvioida kaikkea toimintaansa eri sukupuolten näkökulmasta ja luoda toimintatavat tasa-arvon edistämiseksi. Tasa-arvoa edistetään myös kiintiöillä. Oppilaitoksissa ja työelämässä tasa-arvoa edistetään muun muassa tasa-arvosuunnitelmien avulla. Syrjinnän yleiskielloissa määritellään ja kielletään sukupuoleen perustuva välitön ja välillinen syrjintä. Syrjintää on myös seksuaalinen häirintä ja sukupuoleen perustuva häirintä sekä käsky tai ohje syrjiä. Vastatoimet eli syrjityn aseman heikentäminen oikeuksiin vetoamisen vuoksi on syrjintää. Syrjintäperuste voi myös liittyä läheiseen henkilöön tai syrjintä voi perustua oletukseen. Syrjinnän erityiskielloissa määritellään syrjivä menettely työelämässä, oppilaitoksissa, etujärjestöissä sekä tavaroiden ja palveluiden tarjonnassa. Näiden kieltojen rikkomisesta voi vaatia hyvitystä. Työnantajalla ja oppilaitoksella on velvollisuus antaa pyynnöstä kirjallinen selvitys menettelystään tällaista syrjintää epäilevälle. (<https://www.tasa-arvo.fi/tasa-arvolaki-pahkinankuossa>, luettu 5.3.2018)

1.1 Tasa-arvo oppilaitoksessa ja toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi

Taito Varsinais-Suomen käsityökoululla ei ole aiemmin ollut erillistä tasa-arvosuunnitelmaa eikä varsinaista tasa-arvokyselyä ole tehty. Tasa-arvon edistämistä ja seurantaa on kehitettävä.

Tasa-arvon edistämiseksi valitut kehittämiskohteet ja toimenpiteet ovat:

- tasa-arvosta tiedottaminen: monikanavainen tiedottaminen oppilaille ja huoltajille, tasa-arvosta keskusteleminen oppilasryhmien tunneilla.
- tyttöjen ja poikien tasa-arvoinen kohtelu.
- henkilökunnan tasa-arvoinen kohtelu: avoimuuden ja keskustelun lisääminen, tiedottaminen.

2. Tasa-arvotyön osa-alueet: opetuksen järjestäminen, opiskelijavalinnat, opintosuoritusten arviointi, sukupuolittietoinen opetus, sukupuoleen perustuvan ja seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen

Opetuksen järjestämisessä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan oppilaiden toiveet ryhmästä ja opintojen sisällöistä. Oppilaille tiedotetaan tasa-arvosta ja kehoitetaan kääntymään opettajan ja henkilökunnan puoleen, mikäli ongelmia ilmenee.

Opiskelijaksi hyväksytään tasapuolisesti kaikki ilmoittautumisjärjestyksessä. Mikäli valintaa joudutaan tekemään, se tehdään arpomalla.

Opintosuorituksia arvioidaan kannustavasti tuntien ja jaksojen aikana. Oppilas arvioi itse omaa osaamistaan ja toisten suorituksia ohjatusti.

Opettajia opastetaan kiinnittämään huomiota omiin asenteisiinsa ja tiedostamaan piilevät ennakkoluulot ja stereotyyppiat omassa ja muiden ajattelussa.

Oppilaita ja opettajia kohdellaan tasapuolisesti ja rohkaistaan ilmoittamaan henkilökunnalle mikäli epäilee tai näkee häirintää.

3. Tasa-arvotyön kehittäminen

Koko henkilökunta ja oppilaitoksen oppilaat sitoutetaan arvostamaan ja kehittämään tasa-arvotyötä tehtävissään. Tasa-arvon toteutumista seurataan kolmen vuoden välein tehtävillä kyselyillä.

Lähteet:

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986

<https://www.tasa-arvo.fi/tasa-arvolaki-pahkinankuoressa>, luettu 5.3.2018

LIITE 2.

Taito Varsinais-Suomen Taito käsityökoulun yhdenvertaisuussuunnitelma 2018-2021

I. Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus, yhdenvertaisuuteen kuuluvat käsitteet ja lainsäädäntö

Yhdenvertaisuussuunnitelma on oppilaitoksen suunnitelma siitä, kuinka se työnantajana ja omassa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee ja puuttuu syrjintään. Yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoitus on estää ihmisten syrjintä oppilaitoksessa.

Yhdenvertaisuussuunnitelmassa määritellään oppilaitoksen yhdenvertaisuustyön osa-alueet, määritellään toimenpiteet syrjintätapauksissa ja kirjataan muistiin oppilaiden kanssa yhdessä päätetyt kehittämistoimenpiteet ja toimenpiteiden toteutumisen seuranta.

Yhdenvertaisuus on Suomen perustuslaissa turvattu perusoikeus. Erilaisia syrjinnän kieltoja on kirjattu sekä kansalliseen lainsäädäntöömme että Suomen allekirjoittamiin kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.

Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Syrjinnälle erityisen alttiita ovat henkilöt, jotka kuuluvat sellaisiin ryhmiin, joihin kohdistuu kielteisiä stereotyyppioita ja ennakkoluuloja. Syrjinnästä voi koitua sekä henkisiä että taloudellisia vahinkoja. Se myös lisää turvattomuutta ja heikentää syrjittyjen mahdollisuutta osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan.

Lain tarkoituksena on edistää ja turvata yhdenvertaisuuden toteutumista sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa syrjintätilanteissa.

1.1 Yhdenvertaisuus oppilaitoksessa

Yhdenvertaisuuslain 2 §:n mukaan lakia sovelletaan sekä julkisessa että yksityisessä toiminnassa, kun kysymys on koulutuksen, mukaan lukien erikoistumis- ja uudelleen koulutuksen, tai ammatillisen ohjauksen saamisesta. Lakia ei kuitenkaan sovelleta koulutuksen tavoitteisiin, sisältöön eikä koulutusjärjestelmään. Tällä perusteella esimerkiksi koulutuksen rakenne, oppimäärät sekä tutkintojen sisältö tai opetuskielen valinta eivät kuulu lain soveltamisalaan.

2. Yhdenvertaisuustyö oppilaitoksessa ja toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Taito Varsinais-Suomen Taito- käsityökoululla ei ole aiemmin ollut yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi

Yhdenvertaisuuden edistämiseksi valitut kehittämiskohteet ja toimenpiteet ovat:

- yhdenvertaisuudesta tiedottaminen: monikanavainen tiedottaminen oppilaille ja huoltajille,

yhdenvertaisuuteen liittyvää keskustelua oppilasryhmien tunneilla

- kiusaamisen ehkäiseminen: kiinnitetään erityistä huomiota kiusaamiseen, joka halutaan karsia kokonaan pois. Keskustellen ja kiusaamiseen puuttuen
- kaikkien oppilaiden ja opettajien yhdenvertainen kohtelu, avoimuuden, keskustelun lisääminen ja tiedottaminen
- kysely ja seuranta yhdenvertaisuuden toteutumisesta
- kiinnitetään huomiota avoimuuden ja tiedottamisen lisäämiseen ja oppilaiden mielipiteiden huomioimiseen opintojen sisältöjä suunniteltaessa

3. Yhdenvertaisuustyön osa-alueet: opetuksen järjestäminen, opiskelijavalinnat, opintosuoritusten arviointi

Opetuksen järjestäminen

Taiteen perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti oppilaitoksen opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

Taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opettajia ja oppilaita ja huoltajia tiedotetaan oppilaitoksen arvoista ja erilaiset kulttuurit, etniset ryhmät ja vähemmistöt huomioidaan positiivisesti opetuksessa. Opetukseen sisällytetään tietoa ja sisältöjä, jotka antavat valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa.

Otetaan käyttöön keskustelut oppilaiden kanssa ja opintojaksojen palautteet.

Opiskelijavalinnat

Opiskelijaksi hyväksytään tasapuolisesti kaikki ilmoittautumisjärjestyksessä. Mikäli valintaa joudutaan tekemään, se tehdään arpomalla. Opiskelijoiden toiveet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan opetuksen sisältöjä laadittaessa.

Opintosuoritusten arviointi

Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti opintojen aikana. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. Palaute ohjaa oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun ja kehittää hänen itsearviointitaitojaan. Arviointi on yksilöllistä ja perustuu opetussuunnitelmassa kuvattujen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

4. Toimenpiteet syrjintätapauksissa

Laaditaan suunnitelma häirinnän ja kiusaamisen ehkäisemiseksi sekä kiusaamistilanteisiin puuttumiseksi.

5. Yhdenvertaisuustyön kehittäminen

Laaditaan koulun säännöt ja tiedotetaan niistä. Sisällytetään säännöt oppilaiden ja huoltajien tiedotuspakettiin. Yhdenvertaisuussuunnitelma edistää henkilöstön kehittämistä. Henkilökunta ja oppilaitoksen oppilaat sitoutetaan arvostamaan ja kehittämään yhdenvertaisuustyötä. Yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan kolmen vuoden välein tehtävillä kyselyillä.

Lähteet

Yhdenvertaisuuslaki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>

<http://www.yhdenvertaisuus.fi/>

Oppia kaikille! - Yhdenvertaisuussuunnittelun opas oppilaitoksille. Sisäasiainministeriön julkaisut 26/2013

LIITE 3.

Esimerkki vuositasolla järjestettävistä opinto- / ilmiöjakoista

OPINTOKOKONAISUUDET

SISÄLTÖALUEET / NÄKÖKULMAT

<p>Identiteettien muodostuminen</p> <p>Yhteisöön kuuluminen</p> <p>Vaateusteknologia</p> <p>Muoti-ilmiöt</p> <p>Fysiologia</p> <p>Eri kulttuurit</p> <p>+3E</p> <p>Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>	<p>Asuminen</p> <p>Toiminnallisuus</p> <p>Teknologia</p> <p>Muotoilu</p> <p>Muoti-ilmiöt</p> <p>Eri kulttuurit</p> <p>+3E</p> <p>Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>	<p>Hyvinvointi</p> <p>Kokemuksellisuus</p> <p>Asiakaslähtöisyys</p> <p>Yrittäjyys</p> <p>+3E</p> <p>Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>	<p>Osallisuus</p> <p>Yhteisöllisyys</p> <p>Hyvinvointi</p> <p>Viihtyminen</p> <p>+3E</p> <p>Eettisyys Ekologisuus Esteettisyys</p>
---	---	--	--

JAKSOT

Suunnitellaan vuositasolla

<p>Esimerkki:</p> <p>Kirjavat huivit 15 oh Tavoitteet: -innostaa oppilasta näkemään käsityö globaalina toimintana - innostaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä Tehtävä: Oman huivin suunnittelu Materiaalit: Silkki, ohuet puuvillat Tekniikat: Värjäys Arvioinnin kohteet: Arviointi: Vertaisarviointi/ kirje kaverille</p>	<p>Esimerkki:</p> <p>Eteinen kodin käyntikorttina 30 oh Tavoitteet: -rohkaista oppilasta havainnoimaan, pohtimaan ja ratkaisemaan ohjatusti arjen ja ympäristön ongelmia Tehtävä: Säilyttimen suunnittelu ja valmistus Materiaalit: Oppilaan suunnitelman mukaan Tekniikat: Oppilaan suunnitelman mukaan Arvioinnin kohteet: Arviointi: Kirjallinen palaute</p>	<p>Esimerkki:</p> <p>Joulunaikaa vanhainkodissa 10 oh Tavoitteet: -kannustaa oppilasta nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa sekä toisten käsityöstä - ymmärretään asiakaslähtöisyyden merkitys työpajan suunnittelussa Tehtävä: Työpajan suunnittelun palvelukotiin Materiaalit: Ryhmän suunnitelman mukaan Tekniikat: Ryhmän suunnitelman mukaan Arvioinnin kohteet: Arviointi: Ryhmäkeskustelu</p>	<p>Esimerkki:</p> <p>Oma pesä 20 oh Tavoitteet: -kannustetaan oppilasta innovatiivisuuteen -rohkaista oppilasta taiteiden väliseen vuoropuheluun - tuottaa viihtymiseen liittyvää kokemusperäistä tietoa Tehtävä: Suunnittele pienois-malli omasta viihtyisästä pesästä Materiaalit: -kierrätysromu Tekniikat: Sekatekniikka Arvioinnin kohteet: Arviointi: Arviointikeskustelu</p>
--	---	---	---

LIITE 4.**LAPSET JA NUORET**

Käsityön suuntautumisvaihtoehto, 500 opetustuntia, yhteensä 12-16 opintokokonaisuutta, opiskeluaika 5 vuotta

KÄSITYÖN YHTEISET OPINNOT

Vuodet 1-3, yhteensä 300 tuntia
8-12 opintokokonaisuutta
Opintokokonaisuus 25-50 h,
muodostuu 2-3 jaksosta

KÄSITYÖN TEEMAOPINNOT

Vuodet 4-5, yhteensä 200 tuntia
4-5 opintokokonaisuutta
Opintokokonaisuus 20-50 h
muodostuu 2-3 työpajasta

1 vuosi	2 vuosi	3 vuosi	4 vuosi	5 vuosi
jakso	jakso	jakso	työpaja	työpaja
jakso	jakso	jakso	työpaja	työpaja
jakso	jakso	jakso	työpaja	työpaja
jakso	jakso	jakso	työpaja	työpaja
100 h	100 h	100 h	100 h	100 h

SISÄLTÖALUEET	PUKEUTUMINEN	ESINE- JA TEKSTIILI-YMPÄRISTÖT	PALVELU YMPÄRISTÖT	RAKENNETUT JA LUONNONYMPÄRISTÖT
8-12 opintokokonaisuutta	yhteiset opinnot	yhteiset opinnot	yhteiset opinnot	yhteiset opinnot
vuodet 1-3 Yhteisiin opintoihin tulee sisältyä yhteensä vähintään 3 opintokokonaisuutta Esine- ja tekstiili-ympäristöistä, Pukeutumisesta vähintään 2, muista vähintään 1.	Huovutus Ompelu Värjäys Kankaanpainanta Perinnetekniikat Kudonta Korut Punonta Muut pukeutumiseen liittyvät teknikat ja materiaalit	Huovutus Ompelu Värjäys Kankaanpainanta Perinnetekniikat Kudonta Punonta Paperi Puu Metalli Keramiikka Muut sisältöalueeseen liittyvät teknikat ja materiaalit	Työpajat Tapahtumat Työnäytökset Oppimistuokiot Leirit Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa Taiteidenvälisyys	Huovutus Ompelu Värjäys Kankaanpainanta Perinnetekniikat Kudonta Punonta Paperi Puu Metalli Keramiikka Muut sisältöalueeseen liittyvät teknikat
4-6 opintokokonaisuutta	teemaopinnot	teemaopinnot	teemaopinnot	teemaopinnot
vuodet 4-5 Oppilaan tulee suorittaa sisältöjä jokaisesta opintokokonaisuudesta kuitenkin vähintään 20 tuntia.	Huovutus Ompelu Värjäys Kankaanpainanta Perinnetekniikat Kudonta Korut Punonta Muut pukeutumiseen liittyvät teknikat ja materiaalit Taiteidenvälisyys	Huovutus Ompelu Värjäys Kankaanpainanta Perinnetekniikat Kudonta Punonta Paperi Puu Metalli Keramiikka Muut sisältöalueeseen liittyvät teknikat ja materiaalit Taiteidenvälisyys	Työpajat Tapahtumat Työnäytökset Oppimistuokiot Leirit Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa Taiteidenvälisyys	Huovutus Ompelu Värjäys Kankaanpainanta Perinnetekniikat Kudonta Punonta Paperi Puu Metalli Keramiikka Muut sisältöalueeseen liittyvät teknikat ja materiaalit Taiteidenvälisyys

LIITE 5.**Käsityö taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tekniikoiden sisältöjä**

HUOVUTUS · materiaalit · työvälineet · käsin rakentelu · tasotyö · perinteinen ja rullaustekniikka
· pinnan kuviointi · muoto · värit · neulahuovutus · kaaoshuovutus

KANKAANPAINANTA · materiaalit · työvälineet · värit · leimasinpainanta · vapaat kankaan kuvioimismenetelmät · maalaus · sommittelu

VÄRJÄYS · materiaalit · työvälineet · värit · kasto- ja uppovärjäys · mikrovärjäys · maalaus · kangas/kappale · langat

KUDONTA · materiaalit · sidokset · työvälineet · yksinkertaiset loimirakenteet · kehyskudonta · vapaat loimirakenteet · kokeileva kudonta · pintarakenteet · nukitus · nauhat

OMPELU/TEKSTIILI/ VAATETUS · materiaalit · työvälineet · käsin ompelu · koneompelu · tekstiili- tai vaateompelu · tuotesuunnittelu · tilkkumaalaus · applikointi

PUNONTA · letitys · punominen · palttina · ristipunos · helmet

ERITYISTEKNIIKAT · materiaalit · työvälineet · silkkimaalaus · solmeilu · makramee · nauhat · kirjonta

METALLITYÖT · työvälineet · punonta · pläkipeltityöt · pakottaminen

KERAMIikka · materiaalit · työvälineet · käsin rakennustekniikat /makkara / nipistelytekniikka · tasotyö · 3D –muodot

PUUNTYÖSTÖ · materiaalit · työvälineet · käsin työstö · kaiverrus · pinta · sahaus · maalaus · viimeistely- ja pintakäsittelyn tekniikoita

PERINTEISET TYÖTAVAT · kirjasidonta · tuohi · kaisla · olki · ruoko · niini · varvut ja risu · kynttilä · perinnelelut · soittimet · nahkatyöt · kierrätysmateriaalit

PAPERI · materiaalit/raaka-aineet · työvälineet · paperivalmistuksen perusteet · tasotyö/arkin nosto · valkoisen/värillisen massan käyttö · vesileimatekniikka · liisteritekniikka

LUONNONYMPÄRISTÖ · mat. keruu · paju, kaisla, varvut, väri kasvit · retket · luonnon ympäristöön tutustuminen · ympäristötaide